schriftelijke vragen

Fractie:	VVD
Naam:	Saskia Haarhuis
Onderwerp:	Nieuwe containers
Type vraag:	x informatieve/technische vraag O artikel 33-vraag
Beantwoording (*alléén bij informatieve/technische vragen*)	x Ja, kan verspreid via mail / app O Nee, antwoord alleen naar mijzelf

Inleiding/aanleiding:
De VVD fractie is door verschillende inwoners benaderd met zorgen aangaande het afvalbeleid (grondstoffenbeleid) en het vervangen van containers. Een hiervan is naar aanleiding van de privacyverklaring bij het inzamelen van afval en dat (mini)containers van een registratiechip worden voorzien. Onze fractie deelt deze zorgen.
In 2021 is het grondstoffenbeleidsplan vastgesteld waarbij de VVD-fractie zich vooral hard maakte voor het verleiden van mensen om beter hun afval te gaan scheiden. We wilden niet het college al de mogelijkheden geven om verregaande vormen van diftar in te voeren voor de evaluatie van het grondstoffenbeleidsplan in 2024.

We willen het college daarom graag een aantal vragen stellen.

Vragen:
In de nieuwe privacyverklaring worden er drie argumenten benoemd om(mini)containers van een registratiechip te voorzien.
- **Registratie van de verstrekte containers.**
- **Monitoren van het afvalaanbod per buurt.**
- **Gebruiksintensiteit per buurt en handhaving bij vervuiling.**

Alvorens wordt in gegaan op de beantwoording van de gestelde vragen het volgende: De argumenten en doeleinden zijn breder dan de hierboven genoemde drie. De invoering van het containermanagementsysteem staat in zijn geheel los van de invoering van een vorm van diftar. De grondslag voor de invoering van dit containermanagementsysteem is het Grondstoffenbeleidsplan dat in juli 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad. Dit grondstoffenbeleidsplan bestaat uit diverse maatregelen met als doel minder restafval en betere afvalscheiding door betere voorlichting/ communicatie, optimalisatie van dienstverlening en bedrijfsvoering.

Een van deze maatregelen is de invoering van een containermanagementsysteem voor datagestuurd afvalbeheer (paragraaf 6.2 van het grondstoffenbeleidsplan). De gemeente is verantwoordelijk voor een doelmatig en efficiënt afvalbeheer om de

afvalbeheerskosten en daarmee de afvalstoffenheffing voor haar inwoners zo laag mogelijk te houden.

De containers zijn eigendom van de gemeente en behoren bij de woning. Op dit moment is er geen relatie tussen de container en het adres waar de container toe behoort. De chip maakt de koppeling tussen container en het adres mogelijk. De chip bevat de straatnaam, het huisnummer, de postcode, het volume (inhoudsmaat) van de container en het soort afval wat in de container thuishoort. Dit is vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening 2022 artikel 10 en 11 https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR680008/1

De geregistreerde informatie wordt voor meerdere doeleinden gebruikt. Deels is dat voor controledoeleinden, deels is dit voor trendanalyses voor optimalisatie van beleid en bedrijfsvoering. De gegevens worden in dat geval 5 jaar bewaard om het effect van ingevoerd beleid te kunnen monitoren en analyseren.

Hieronder staan de belangrijkste redenen.

- *Door een koppeling tussen container en adres weet de inzameldienst met zekerheid dat de containers die worden ingezameld bij de inzameldienst bekend zijn en van particulieren afkomstig is die hiervoor afvalstoffenheffing betalen. Dat is nu niet het geval:*
    - *We weten dat er inwoners zijn met meer containers dan het toegestane aantal maar het is onbekend waar deze staan.*
    - *We weten dat bedrijven 'gratis' meeliften op de dienstverlening met illegale containers. Op deze manier worden deze uitgesloten.*
    - *Er zijn personen die containers vaker aanbieden dan de vastgestelde inzamelfrequentie.*
- *De uitgifte en inname van containers is op dit moment een tijdrovend, foutgevoelig administratief proces. Door een containermanagementsysteem is voorraadbeheer en inzicht welke aantallen zijn uitgegeven betrouwbaar en inzichtelijk.*
- *Het aanbod van containers verschilt per inzamelroute en per seizoen. Wanneer de inzameldienst inzicht heeft in het aantal aangeboden containers per afvalinzamelroute dan kan zij routes efficiënter inplannen.*
- *Op dit moment kan geen gerichte informatie gegeven worden bij constatering van vervuiling bij de inzameling van de stromen GFT, papier en PBD. We weten dat er veel containers niet geleegd worden omdat de corrector op de vuilniswagen foutieve afvalstromen constateert in de container.*
- *Om gerichte informatie aan de bewoners te verstrekken is het belangrijk te weten welke container bij welk adres hoort. Teveel vervuiling in het gft, papier en plastic afval kan leiden tot afkeur bij de verwerker en wat enerzijds tot extra verwerkingskosten leidt en het afval kan niet meer gerecycled worden.*
- *Indien geconstateerd wordt dat iemand stelselmatig en moedwillig verkeerd afval in de containers aanbiedt dan kan dit aanleiding geven tot handhaving.*

Dit alles dus met het doel om te komen tot meer inzicht maar bovenal om betere en schonere reststromen te verkrijgen die hergebruikt kunnen worden.

Onze vragen n.a.v. deze doelen:

1. **Zijn er alternatieven onderzocht naast het invoeren van de registratiechip (zoals containers tellen of registratie bij uitgifte) om bovenstaande argumenten op een andere manier te vervullen? Zo ja, welke alternatieven zijn dit?**

Antwoord: Ja, deels worden deze ook nu al toegepast. Containers worden regelmatig handmatig geteld door de beladers op het inzamelvoertuig. Aanvragen voor nieuwe

containers worden geregistreerd in het meldingensysteem van de gemeente. Door de jaren heen zijn verschillende administratieve systemen gehanteerd die in basis niet geschikt zijn als containermanagementsysteem waardoor een nauwkeurige administratie niet mogelijk is, inzicht ontbreekt en sturing lastig is.

2. **Hoeveel gevallen van foutief gebruik of misbruik van minicontainers worden per jaar geconstateerd?**

Antwoord: Vorig jaar is heeft hier onderzoek naar plaats gevonden. Er worden circa 1300 minicontainers per jaar niet geleegd door afkeur.

Hier zijn twee soorten foutief gebruik te onderscheiden.

1. *Het gebruik van illegale containers uitgezet bij particulieren en/ of bedrijven. De vervuiling van het minicontainerbestand is gemiddeld in Nederland rond de 7% met uitschieters naar 15%. Bij de introductie van containermanagementsysteem geeft dit een daling van 5 tot 15% afval[1]. De inzamel- en verwerkingskosten door deze 'illegale' containers dragen bij aan een verminderde dekking door de afvalstoffenheffing. Inwoners die afvalstoffenheffing betalen, betalen dus feitelijk extra voor deze ontdoeners.*

2. *Het foutief gebruik door vervuiling van afvalstromen met afkeur en extra verwerkingskosten tot gevolg. Verwerkers van grondstoffen nemen monsters bij acceptatie. Met name de stroom Plastic Verpakkingen, Blik en Drankenkartons (PBD) bevat nog veel vervuiling wat leidt tot afkeur, maar ook het GFT bevat gemiddeld nog 6% vervuiling waar 5% het maximum is.*

   Onderstaande grafiek laat de samenstelling van het PBD gezien tijdens een kwaliteitsmeting in het voorjaar. De sorteerder accepteert maximaal een vervuilingspercentage van 15% aan stoorstoffen type. Dit zijn bijvoorbeeld kitkokers en piepschuim. Afkeur van PBD leidt tot meerkosten per ton PBD 375 euro (245 euro per ton misgelopen opbrengsten en 130 euro per ton verwekingskosten als restafval).

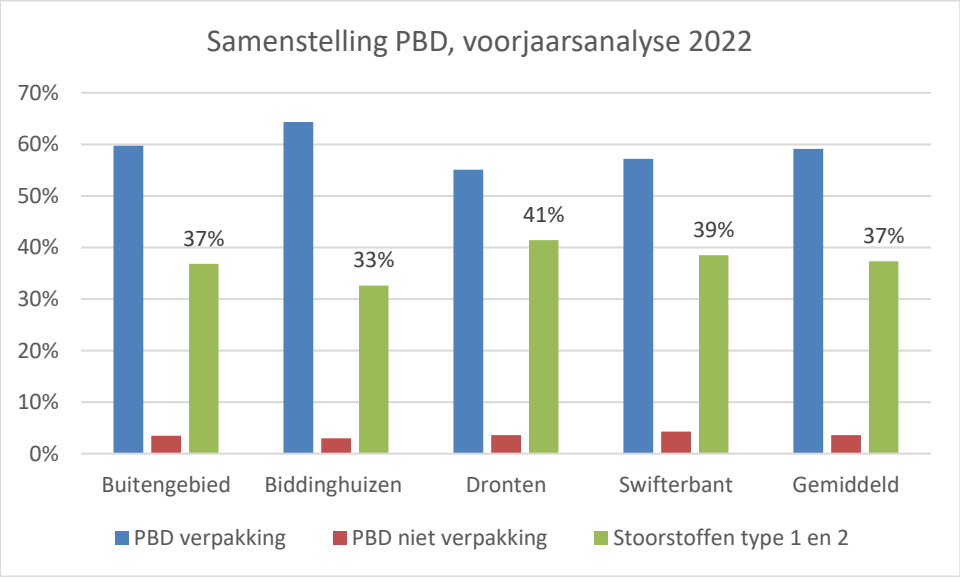

[1] Bron: Inventarisatie en evaluatie van containermanagement systemen, NVRD, Vereniging voor afval- en reinigingsmanagement, kenmerk R/06/0011/GC, bladzijde 11 en 13.

In het voorjaar heeft gedurende 6 weken een uitgebreide bewustwordingscampagne in het buitengebied voor schoner PBD plaats gevonden. Het resultaat hiervan is goed en bewoners toonden zich betrokken; van een afkeurpercentage van ruim 4% is deze aan het einde van de actie gedaald naar 1,5%. Wanneer nu nog vervuiling wordt geconstateerd dan bezoekt de afvalcoach het adres nogmaals, waarna een waarschuwing volgt. Indien dit niet tot verbetering leidt wordt dit adres gemeld bij de afdeling handhaving.

3. Bij hoeveel van deze gevallen vindt handhaving plaats?

Antwoord: Niet of nauwelijks omdat er geen koppeling bestaat tussen adres en container en een adequate registratie van misbruik niet mogelijk is door het ontbreken van een containermanagementsysteem. Het herleiden van naar de oorsprong is dus erg lastig Bovendien is het beleid van de gemeente er op gericht om inwoners eerst te informeren alvorens over te gaan tot handhaving. Handhaving wordt gezien als sluitstuk als het echt niet anders kan. Het gericht informeren van bewoners waar vervuiling wordt geconstateerd voordat wordt overgegaan tot handhaving is de lijn afgesproken in het grondstoffenbeleidsplan en wordt mogelijk met een containermanagementsysteem.

4. Hoe vaak blijkt handhaving niet mogelijk vanwege ontbrekende adresgegevens?

Antwoord: Bijna altijd in verband met het ontbreken van een koppeling tussen adres en container, zie ook antwoord op vraag 3.

5. Hoe bepaalt de handhaving dat een bepaalde lediging in de ondergrondse toebehoort aan een bepaalde pas en mag de gemeente hier dan ook iets mee doen en moet de gemeente dit niet zelf zien gebeuren (heterdaad)?

Antwoord: De afdeling handhaving van de gemeente bepaalt dat niet. Een adres wordt aan het pasnummer van de pas door een medewerker van de afdeling Afval en Reiniging in het automatiseringsysteem toegewezen aan een of meerdere container (s). De BOA's van de afdeling handhaving zijn onderdeel van de gemeente en zijn beëdigd om te handhaven. Heterdaad is bij afval in en om ondergrondse containers erg lastig. Bij het vermoeden van misbruik kan het gebruik van een pas worden onderzocht, bijvoorbeeld wanneer een ondergrondse container helemaal volgestort is met puin en grond, te zwaar is om te ledigen en een bepaalde pas op deze container 25 tot 50 keer binnen enkele uren is gebruikt. De BOA's kunnen achteraf straatonderzoek verrichten.

6. Heeft de chip meer mogelijkheden dan alleen het registreren van adres en locatie? Ondanks dat deze bijvoorbeeld nog niet zijn geactiveerd?

Antwoord: *De chip bevat de straatnaam, het huisnummer, de postcode, het volume (inhoudsmaat) van de container en het soort afval wat in de container thuishoort. De chip kan uitgelezen worden door een handheld door de afvalcoach of BOA's bij het controleren van de afvalstromen op kwaliteit. Wanneer de container aan de weg wordt aangeboden en geleegd door het inzamelvoertuig registreert deze de lediging. Het aantal aangeboden containers in een route geeft inzicht in het aanbiedpercentage (hoeveel containers worden aangeboden in een route) en kan aanleiding geven tot route optimalisatie zodat de inzameling efficiënter plaats vindt.*

De registratie van het afval wat aangeboden wordt zal worden geregistreerd om efficiënter te kunnen inzamelen.

7. Hoe kan de registratie achteraf zorgen voor een efficiëntere inzameling als je niet op voorhand kunt weten hoeveel containers er aan de weg staan en hoe vaak deze eigenlijk geleegd zouden moeten worden (hogere frequentie dan aangeboden)?

Antwoord: We weten hoeveel adressen in een inzamelroute per dag staan ingepland. Op basis daarvan weten we ongeveer hoeveel containers worden aangeboden. Dit wordt het aanbiedpercentage genoemd. Door het aantal ledigingen in een route te monitoren kunnen routes bijgesteld worden op basis van nieuwe inzichten.

8. Blijven inzamelingsmomenten hetzelfde?

Antwoord; Vooralsnog wel maar als de routes herzien worden voor optimalisatie kan dit tot een andere inzameldag leiden. Deze worden altijd vooraf gecommuniceerd en zijn terug te vinden in de afvalkalender. De inzamelfrequentie is een beslissing van de gemeenteraad. De dagen waarop de inzameling plaats vindt is een bevoegdheid van de gemeente zelf.

Uit de privacyverklaring blijkt dat per adres wordt geregistreerd hoe vaak afval(per soort)wordt aangeboden en dat deze informatie binnen de gemeentelijke organisatie en met diverse derde partijen wordt gedeeld.

9. Op welke wijze dragen de genoemde gegevens bij aan de taakstelling en het innen van belastingen van het GBLT en andere uitvoeringsorganisaties (zoals voor Waterschap)?

Antwoord: In sommige gevallen kan twijfel bestaan over huishoudelijk afval versus bedrijfsafval dat ontstaat bij een adres. Bij het GBLT kan in dat geval navraag gedaan worden of een adres belastingplichtig is ten aanzien van de afvalstoffenheffing alvorens een container bij het adres te plaatsen en het adres op te nemen in een inzamelroute voor huishoudelijk afval.

10. Wat is het gevolg als deze informatie niet met GBLT en andere uitvoeringsorganisaties wordt gedeeld?

Antwoord: Het risico dat ontstaat is dat dan mogelijk bedrijfsafval wordt ingezameld. De gemeente is verantwoordelijk voor huishoudelijk afval en mag geen bedrijfsafval inzamelen.

11. Hoe borgt het college de privacy bij bijvoorbeeld het Waterschap?

Antwoord: Het Waterschap is zelf verantwoordelijk voor het naleven van haar privacyverklaring, te vinden op de website. Wanneer de gemeente gegevens uitwisselt met instanties dan sluit zij hiervoor conform AVG een verwerkersovereenkomst af.

12. Met welke afdelingen binnen het gemeentehuis wordt de informatie van de containers gedeeld?

Antwoord: Informatie over containers in relatie tot adresgegevens worden niet gedeeld met andere afdelingen. Alleen bij sterke vermoedens van misbruik kunnen gegevens worden gedeeld met de afdeling handhaving.

Gelet op bovenstaande punten n.a.v. passages welke in de privacy verklaring staan hebben we hierop aanvullend nog een drietal vragen.

13. Is de (mini) containers voorzien van een registratiechip in lijn met de AVG en welke externe toetsingen zijn hierop gedaan? Bijvoorbeeld door AP of privacy-belangenorganisaties?

Antwoord: Ja, registratie vindt plaats conform AVG en het advies van de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten (NVRD) te vinden op https://www.nvrd.nl/dossiers/dossier/default.aspx?titel=privacy&item=10 . De NVRD maakt voor het opstellen van de modeldocumenten gebruik van de expertise van Hekkelman Advocaten, gespecialiseerd in privacy vraagstukken in de afvalbranche. Afstemming heeft ook intern plaats gevonden met de Privacy Officer, Functionaris Gegevensbescherming en juridisch adviseur van de gemeente Dronten.

14. Voor te stellen is dat inwoners de containers met chip willen weigeren of de chip uit hun nieuwe (mini)containers willen verwijderen, bijvoorbeeld omdat zij vrezen dat informatie in verkeerde handen valt of dat inbrekers kunnen zien wie er wel en niet thuis zijn. Kunnen inwoners een (nieuwe) container met chip weigeren? Zo ja, welke consequenties heeft dat?

Antwoord: Nee dat kan niet, de containers zijn eigendom van de gemeente en behoren bij de woning. Niet gechipte containers worden op termijn niet meer geleegd.
Dit is vastgesteld in het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Dronten 2022, zie hiervoor artikel 10 Verstrekte inzamelmiddelen huishoudelijke afvalstoffen via de bijgevoegde link en artikel 11 .https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR680008/1

15. Staan er sancties op het verwijderen van de chip? Zo ja, welke consequenties?

Antwoord: Ja, zie hiervoor artikel 10h "De gebruiker is verantwoordelijk voor het gebruik en het onderhoud van de in bruikleen ontvangen inzamelmiddelen en afvalpas. Het is niet toegestaan het identificatiemiddel te verwijderen, te beschadigen of op enig andere wijze onleesbaar of onbruikbaar te maken."

Het verwijderen van een chip uit de minicontainer is een overtreding van de Afvalstoffenverordening en bijbehorend Uitvoeringsbesluit en wordt gezien als een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a, onderdeel 3, van de Wet op de economische delicten, zie artikel 22 Afvalstoffenverordening 2022 gemeente Dronten https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2022-336864.html

Tot slot komt het ons regelmatig ter oren dat containers stuk gaan tijdens het legen (kapot geknepen).

16. Wat is de oorzaak dat dit regelmatig gebeurt en kan dit voorkomen worden?

Antwoord: Dit gebeurt doordat de huidige containers vaak meer dan 15 tot 40 jaar oud zijn, het materiaal wordt poreus en kan dan gaan scheuren. Ook heeft het te maken met de buiten temperatuur(vorst). Doordat we de containers in de nieuwe situatie gaan uitlezen krijgt de inzamel wagen een kam waar de container op hangt als deze wordt

geledigd. De combinatie kam en huidige grabber is een bijkomstig voordeel om jaarlijks minder defecte containers te moeten vervangen.